

Vergaderjaar 2019–2020

31 477

Bestrijden witwassen en terrorismefinanciering

Nr. 50

BRIEF VAN DE MINISTERS VAN JUSTITIE EN VEILIGHEID EN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 14 januari 2020

Zoals wij hebben toegezegd in het plan van aanpak witwassen van 30 juni 2019¹, informeren wij uw Kamer met deze brief over de voortgang van de maatregelen die wij daarin hebben aangekondigd. Tevens komen wij in deze brief terug op een aantal gedane toezeggingen en gaan we in op een aantal moties met betrekking tot de aanpak van witwassen die in verschillende recente debatten aan de orde zijn gekomen.

Het belang van het voorkomen en bestrijden van witwassen en de uitvoering van de maatregelen uit het plan van aanpak is onverminderd hoog gebleven. Wij zijn daarom, samen met de betrokken publieke en private partners, voortdurend alert op nieuwe ontwikkelingen en knelpunten die een effectieve aanpak kunnen belemmeren. Het plan van aanpak witwassen is dan ook geen statisch gegeven. Indien nodig, treffen we nieuwe of aanvullende maatregelen.

Belang van een gezamenlijke aanpak

Wij benadrukken dat het voorkomen en bestrijden van witwassen een gezamenlijke opgave is van zowel kabinet als publieke en private partijen. Samenwerking blijft van cruciaal belang om de effectiviteit van de aanpak van witwassen te verhogen. De dialoog met de betrokken partijen bij het plan van aanpak vindt daarom voortdurend plaats. Afgelopen november zijn wij bij elkaar gekomen² en wij blijven dit ook dit jaar doen. In die samenwerking is een ieder vanuit zijn eigen taak, verantwoordelijkheid en expertise betrokken. Daarbij dient iedere partij zijn eigen taken objectief en onafhankelijk te kunnen vervullen. Gezamenlijk optrekken tegen witwassen werkt alleen als poortwachters de basis voor het uitvoeren van hun wettelijke taak op orde hebben en hun maatschappelijke verantwoordelijkheid nemen. Tegelijkertijd dienen handhavende instanties scherp te

¹ Kamerstuk 31 477, nr. 41.

² Kamerstuk 31 477, nr. 47

blijven toezien op de naleving van de wettelijke taken. Een gezamenlijke aanpak vereist dat de poortwachtersfunctie en het toezicht daarop in een juist evenwicht naast elkaar bestaan en daar waar nodig versterken. In onze dialoog met de betrokken partijen benadrukken wij steeds dat die eigen rol en taakuitvoering leidend en gewaarborgd moet zijn. Met deze verduidelijking over de samenwerking doen we de toezegging van 3 december jl., om nadere toelichting te geven over deze samenwerking, gestand.³

Trustsector

DNB heeft op 19 november jl. een tussentijds toezichtbeeld gedeeld over de effecten van de aangescherpte wetgeving voor trustkantoren tot november 2019. Dit toezichtbeeld gaat als bijlage bij deze brief⁴. DNB heeft het afgelopen jaar op basis van de nieuwe regelgeving een streng toezichtbeleid gevoerd. Uit de rapportage blijkt dat de sector nog niet klaar is met het incorporeren van de aangescherpte eisen en dat tot november 2019 tien formele handhavingsmaatregelen zijn opgelegd (o.a. boetes, aanwijzingen, lasten onder dwangsom). DNB geeft aan dat het de strenge koers door zal zetten. Bij haar zbo-verantwoording over 2019, die gepubliceerd wordt in het voorjaar van 2020, geeft DNB een volledige rapportage over de naleving door de sector in 2019. DNB is daarbij gevraagd om ook na te denken over nadere maatregelen om de integriteitrisico's in de sector te beperken.

Nederland kent met ingang van 1 januari 2019 de strengste eisen aan trustdienstverlening binnen de Europese Unie. Tegelijkertijd zien we dat de wetgeving nog niet volledig wordt nageleefd en er derhalve integriteitrisico's blijven bestaan. Gezien de prioriteit die wij hechten aan het bestrijden van integriteitsrisico's vinden wij dat niet aanvaardbaar. Daarom nemen wij drie nadere maatregelen. Ten eerste verbieden we het gebruik van trustkantoren als doorstroomvennootschap. Deze dienst is op dit moment opgenomen als trustdienst in de Wet toezicht trustkantoren 2018 en zal geschrapt worden. Een doorstroomvennootschap is een rechtspersoon of vennootschap die tot dezelfde groep behoort als een trustkantoor en die door derden gebruikt wordt om gelden «doorheen te laten stromen». Daarbij kan gedacht worden aan dividenden of royalty's. Deze dienst kent enkel fiscale doelen en leidt tot intransparantie. Onder invloed van de maatregelen van dit kabinet tegen belastingontwijking is het aanbod van deze dienst al flink afgenomen. In de strijd tegen belastingontwijking en belastingontduiking achten we het echter onwenselijk dat deze dienst nog door trustkantoren wordt verricht. Met deze maatregel geven we tevens uitvoering aan de motie van de leden Omtzigt en Van Weyenberg.⁵

Daarnaast gaan we verbieden dat trustkantoren diensten verlenen waarbij landen betrokken zijn die a) op de lijst van derde-hoogrisicolanden staan of b) op de lijst van de Europese Commissie van non-coöperatieve derde landen op belastinggebied staan. In die gevallen is sprake van een cumulatie van risico's die wij onbeheersbaar achten in een sector waarbij de diensten op zichzelf al inherent hoge integriteitrisico's met zich brengen.

³ Handelingen II 2019/20, nr. 31, Debat over de Implementatiewet wijziging vierde anti-witwasrichtlijn (Kamerstuk 35 245) Wet verwijzingsportaal bankgegevens (Kamerstuk 35 238) en Implementatiewet registratie uiteindelijk belanghebbenden van vennootschappen en andere juridische entiteiten (Kamerstuk 35 173)

⁴ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

⁵ Kamerstuk 34 566, nr. 11.

Tot slot starten wij een onderzoek naar illegale trustdienstverlening om in beeld te krijgen of de strengere eisen van de Wet toezicht trustkantoren 2018 en de hierboven aangekondigde maatregelen leiden tot verplaatsing naar de illegaliteit. Hierbij kijken we ook naar partijen die enkel domicilie verlenen die gereguleerd zijn onder de Wwft.

Voortgang maatregelen plan van aanpak witwassen

Deze brief gaat vergezeld met een tabel waarin per maatregel van het plan van aanpak de voortgang wordt weergegeven. Op enkele punten lichten wij de geboekte voortgang kort toe.

- Op diverse wetgevingstrajecten is belangrijke voortgang geboekt. Allereerst is de openbare consultatie van het wetsvoorstel plan van aanpak witwassen gestart. Dit wetsvoorstel bevat het verbod op contante betalingen vanaf 3.000 euro voor beroeps- en bedrijfsmatige handelaren in goederen en neemt belemmeringen weg voor gegevensdeling tussen poortwachters. Daarnaast zijn de Wet transparantie maatschappelijke organisaties en de wijziging van de Wwft BES aangeboden bij de Raad van State voor advisering. De Wet gegevensverwerking in samenwerkingsverbanden wordt gereed gemaakt voor indiening bij uw Kamer. Tot slot zijn de Implementatiewet wijziging vierde anti-witwasrichtlijn, de Wet verwijzingsportaal bankgegevens en de Implementatiewet registratie uiteindelijk belanghebbenden en andere juridische entiteiten aangeboden voor behandeling in de Eerste Kamer.
- Afgelopen september is advies gevraagd aan de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) over het gebruik van het BSN, de toegang tot de Basisregistratie personen en tot de afgesloten gegevens in het UBO-register. Het advies is op 16 december 2019 ontvangen en gaat als bijlage bij deze brief⁶. De AP heeft in hoofdzaak opmerkingen over de onderbouwing (noodzaak) en de afweging met minder ingrijpende alternatieven (subsidiariteit). Wij treden hierover in overleg met de betrokken partijen en informeren uw Kamer vervolgens.
- Begin november 2019 is een gezamenlijk paper met Frankrijk, Duitsland, Spanje, Italië en Letland gepresenteerd waarin wordt gepleit voor direct en onafhankelijk Europees toezicht op witwassen. Wij blijven ons hier in Europa voor inzetten.⁷
- Banken hebben een initiatief gelanceerd om te komen tot gezamenlijke transactiemonitoring. Het onderzoek van de banken naar de haalbaarheid van deze maatregel is in volle gang en wordt in de eerste helft van 2020 afgerond. Met dit initiatief van banken en met het wetsvoorstel plan van aanpak witwassen doen we de toezegging van 11 september jl., om uw Kamer te informeren over het wegnemen van belemmeringen in de informatiedeling met banken, gestand.⁸
- Binnen het Financieel Expertise Centrum is de pilot *Serious Crime Task Force* van start gegaan, waarbij onder stringente voorwaarden politiegegevens worden gedeeld met vier banken. De eerste ervaringen leiden tot de conclusie dat dit nuttige informatie kan opleveren voor de opsporing.
- Voor de voortgang van de versterking van de aanpak van georganiseerde ondermijnende criminaliteit verwijzen wij naar de brief van 11 november jl. aan uw Kamer.⁹ Daarin is onder meer de stand van zaken met betrekking tot het omvangrijke pakket aan wetsvoorstellen, ook ten aanzien van het afpakken van crimineel verkregen vermogen, uitvoerig beschreven. Daarin is onder meer de oprichting van een

⁶ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

⁷ Kamerstuk 31 477, nr. 44

⁸ Handelingen II 2018/19, nr. 107, item 6

⁹ Kamerstuk 29 911, nr. 259.

multidisciplinair interventieteam (MIT) aangekondigd. Het MIT zal zich gaan inzetten op het afbreken van machtsposities van criminele kopstukken en hun facilitators, het verstoren van ondermijnende bedrijfsprocessen en opwerpen van barrières voor misbruik van de legale economie en infrastructuur. De aanpak is intelligence gedreven en gericht op het blootleggen van criminele geldstromen en het afpakken van crimineel vermogen. Hiermee wordt tevens tegemoet gekomen aan de aangenomen motie van het lid Van Nispen over het actiever inzetten op het volgen van criminele geldstromen.¹⁰ Voor een toelichting op de overige moties en toezeggingen verwijzen wij naar bijlage 2 van deze brief.

Effectiviteit van het beleid

Wij bevragen onszelf en alle andere betrokken partijen voortdurend op de effectiviteit van de getroffen maatregelen. Ook willen wij waar nodig de instellingen zoveel mogelijk helpen bij de vervulling van hun poortwachtersrol. Daarbij is gegevensdeling een belangrijk aandachtspunt. Een ander aandachtspunt is de beschikbare capaciteit bij de betrokken publieke partijen, waarover we doorlopend in gesprek zijn. Voor het intensiveren van de opsporing van witwassen, fraudebestrijding en ondermijning is bij de Voorjaarsnota 2019 reeds een bedrag ter beschikking gesteld oplopend tot een structureel bedrag van 29 miljoen euro vanaf 2021. Betreffende de doelstellingen, doeltreffendheid en doelmatigheid van de maatregelen wordt toegelicht in de begrotingsstukken wat met de middelen wordt beoogd en hoe dat wordt gemonitord. Op deze manier wordt ook gehoor gegeven aan het verzoek om conform de Comptabiliteitswetbepaling 3.1 te verantwoorden in termen van beleidsevaluatie.

We beschikken over diverse instrumenten om de effectiviteit van ons anti-witwasbeleid te meten. Zo wordt de effectiviteit periodiek onderzocht door middel van de nationale risicoanalyse en de beleidsmonitor, waarover uw Kamer ook wordt geïnformeerd. De Algemene Rekenkamer (AR) heeft aangekondigd, in vervolg op haar eerdere onderzoeken naar witwasbestrijding, een verkenning naar de meldketen te willen starten. Momenteel spreekt de AR met de relevante betrokken partijen.

De maatregelen uit het plan van aanpak witwassen komen voort uit de bredere inzet van het kabinet om de integriteit van de financiële sector te vergroten, ook op het terrein van het voorkomen en bestrijden van terrorismefinanciering. Dit omdat het preventieve werk van de poortwachters eveneens een belangrijke bijdrage levert aan het voorkomen van terroristische aanslagen. Financiële stromen zijn daarbij belangrijk om daders op te sporen en terroristische organisaties in een vroeg stadium te ontmantelen. Ook het beleid ten aanzien van terrorismefinanciering wordt periodiek gezien aan de hand van de nationale risicoanalyse¹¹ die uw Kamer eerder ontving, en een beleidsmonitor die uw Kamer als bijlage bij deze brief ontvangt¹². De reactie op deze beleidsmonitor is bijgevoegd¹³. De volgende nationale risicoanalyse terrorismefinanciering verschijnt in 2020 en zullen wij gebruiken om ons beleid op dit gebied waar nodig verder aan te scherpen.

¹⁰ Kamerstuk 24 077, nr. 438.

¹¹ Kamerstuk 31 477, nr. 22.

¹² Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

¹³ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

Tot slot

In de afgelopen periode zijn belangrijke stappen gezet bij ons doel om criminelen te verhinderen buiten het bereik van onder meer overheidsinstanties te blijven en ongestoord van het illegaal vergaarde vermogen te genieten. We maken daarbij gebruik van innovatieve initiatieven, zoals een pilot Serious Crime Task Force, een gezamenlijke werkgroep van banken, toezicht en opsporing op het thema TBML (trade based money laundering) en het creëren van mogelijkheden voor gezamenlijke transactiemonitoring. Met deze initiatieven gaan we verder dan de internationale standaarden voorschrijven. We verwijzen daarbij naar onze ambitie om bij de evaluatie door de FATF in 2021 tot de koplopers te behoren. Uw Kamer ontvangt voor de zomer van 2020 een volgende rapportage over de voortgang van de maatregelen in het plan van aanpak witwassen.

De Minister van Justitie en Veiligheid,
F.B.J. Grapperhaus

De Minister van Financiën,
W.B. Hoekstra

Wat we willen bereiken:		Hoe we dat aanpakken:	Volgende mijlpaal
1. Verhogen barrières			
Moeilijker maken voor criminelen om wit te wassen	Voorkomen misbruik juridische entiteiten en constructies	<ul style="list-style-type: none"> – Openbaar register met uiteindelijk belanghebbenden van vennootschappen en andere juridische entiteiten. – Openbaar register met uiteindelijk belanghebbenden van trusts en soortgelijke juridische constructies. – Verplichting om balans en staat van baten en lasten van stichtingen te deponeren. – Tegengaan brievenbusfirma's (aanpak belastingontduiking en -ontwijking). 	<p>Behandeling in Eerste Kamer</p> <p>Consultatie Implementatiewet begin 2020</p> <p>Advies Raad van State ontvangen</p> <p>Monitoren van de effecten van de conditionele bronbelasting op renten en royalty's die is ingevoerd per 2021.</p> <p>Advies Raad van State ontvangen (maakt onderdeel uit van fiscale verzamelwet)</p> <p>Verwerking consultatiereacties. (consultatie wetsvoorstel plan van aanpak is 2 dec. jl. gestart)</p> <p>Bespreken actiepunten in volgende vergadering van de Werkgroep Efficiency en Europese Zaken (WEE), ter voorbereiding op MOB</p> <p>Behandeling in Eerste Kamer</p>
	Tegengaan gebruik grote sommen contant geld	<ul style="list-style-type: none"> – Uitbreiding toezicht en handhaving douane op vervoer van contant geld en andere liquide middelen binnen EU. – Verbod op contant geld vanaf € 3.000 voor handelaren en periodiek onderzoek doen naar deze grens. – In Europees verband inzetten voor afschaffing 500 euro biljet en acceptatie ervan bespreken in het MOB. 	<p>Europees voorstel</p> <p>Projecten worden uitgevoerd ihkv bij najaarsnota 2018 toegekende gelden (30 mln.) voor de versterking van cybersecurity en de aanpak van cybercrime</p> <p>Advies Raad van State ontvangen</p>
	Beperken risico's van crypto-valuta	<ul style="list-style-type: none"> – Reguleren aanbieders van cryptowallets en omwisselplatforms. – Aanscherpen regulering op Europees niveau van cryptodiensten en ICO's ter uitvoering van FATF standaarden. – Investeren in projecten gericht tegen criminele geldstromen en crypto's. 	<p>Europees voorstel</p> <p>Projecten worden uitgevoerd ihkv bij najaarsnota 2018 toegekende gelden (30 mln.) voor de versterking van cybersecurity en de aanpak van cybercrime</p> <p>Advies Raad van State ontvangen</p>
	Tegengaan witwassen op BES-eilanden	<ul style="list-style-type: none"> – Aanscherpen Wwft BES ter beperking van geconstateerde risico's. – Vergroten informatiepositie, kennis en capaciteit toezicht en opsporing. 	<p>Doorlopend</p>
	Blijvend aanscherpen anti-witwasbeleid	<ul style="list-style-type: none"> – Periodieke uitvoering van National Risk Assessments en beleidsmonitoren witwassen en financiering terrorisme voor Europees Nederland en BES, zodat beleid risicogericht kan worden bijgesteld. – Analyseren van het Nederlandse witwasbeleid t.b.v. Evaluatie Nederland door FATF in 2021. 	<p>Doorlopend. Eerstvolgende is streven van WODC om de NRA witwassen Europees NL eind maart 2020 op te leveren, en de NRA Witwassen (en TF) BES juli 2020</p> <p>Technical compliance gereed</p>
2. Vergroten effectiviteit poortwachtersfunctie en toezicht			
Weren van crimineel verkregen vermogen uit ons financieel stelsel	Verstevigen prioriteitstelling in de bancaire sector	<ul style="list-style-type: none"> – Voldoende investeringen en juiste tone at the top in de sector. – Dialoog van kabinet met sector over poortwachtersrol. 	<p>Doorlopend</p> <p>Nieuwe bijeenkomst voor de zomer 2020 (vorige bijeenkomst was 27 nov. jl.)</p>

Wat we willen bereiken:	Hoe we dat aanpakken:	Volgende mijlpaal
Vergroten samenwerking en informatie-uitwisseling private instellingen	<ul style="list-style-type: none"> – Wegnemen bestaande wettelijke belemmeringen voor interbancaire gegevensdeling voor samenwerking bij transactiemonitoring en zwarte lijst ongebruikelijke klanten. – Vragen van formeel advies van de AP voor: <ul style="list-style-type: none"> a) gebruik BSN-nummer/toegang BRP; b) toegang gesloten gedeelte UBO-register. – Bepalen toepasselijkheid uitkomsten onderzoek voor andere financiële instellingen, zoals levensverzekeraars en notarissen. – Binnen Europa en daarbuiten goede voorbeelden van gegevensdeling uitdragen. – Samenwerking in het FEC door middel van projecten gericht op specifieke risico's, zoals voorkomen misbruik door of via stichtingen, contanten (illegale betaling), trustsector en beleggingsfraude. – Kennis en expertise vergaren door AMLC-projecten. 	<p>Verwerken consultatiereacties (consultatie wetsvoorstel is 2 dec. jl. gestart)</p> <p>Besluitvorming naar aanleiding van advies AP</p> <p>Is meegenomen in wetsvoorstel plan van aanpak witwassen en adviesaanvraag AP</p>
Intensiveren publiek-private samenwerking (PPS) en samenwerking tussen publieke instellingen	<ul style="list-style-type: none"> – Bevorderen gegevensverwerking in samenwerkingsverbanden – Oprichten Serious Crime Taskforce (SCTF): het delen van witwassubjecten uit de opsporing met grootbanken en vice versa (pilot). – Vaststellen prioriteiten, delen van trends en casussen binnen het FEC PPS en daarbuiten. – Nationaal offensief witwassen binnen FEC PPS. 	<p>Binnen FEC verband is Denemarken ontvangen. Ook Canada komt begin 2020 op bezoek Doorlopend</p> <p>Doorlopend, NL is bijv. trekker bij internationaal initiatief Criminal Finances, Money Laundering & Asset Recovery Aanbieden wetsvoorstel aan TK begin 2020</p>
Monitoren aanpak trustsector ¹	<ul style="list-style-type: none"> – Uitwisseling expertise tussen banken en autoriteiten als FIU en FIOD. – Waar mogelijk intensiveren informatiestroom tussen FIU-Nederland en toezichhouders. – Onderzoek naar coördinatie en prioriteitstelling. – Vinger aan de pols houden of de capaciteit van toezichhouders voldoende is geborgd. – Nauwlettend volgen van ontwikkelingen in en naleving door de trustsector en indien nodig nadere maatregelen nemen. – Tussentijdse monitoring eerste toezichtservaringen en beeld naleving trustsector door DNB najaar 2019. – Oppakken signalen illegale trustdienstverlening door DNB. 	<p>Pilot is gestart, monitoren resultaten</p> <p>Lopende besprekingen FEC-Raad PPS</p> <p>Lopende besprekingen FEC-Raad PPS, recent heeft het FEC ingestemd met een extra project over Trade Based Money Laundering Lopende bespreking FEC-Raad PPS</p> <p>Fintel Alliance (FIU en vier grootbanken) is reeds gestart, n.a.v. pilot Volksbank</p> <p>Bezien of dit kan n.a.v. NRA en beleidsmonitor Doorlopend monitoren capaciteit</p> <p>Informatie DNB over naleving Wtt 2018 jaarlijks in zbo-verantwoording</p> <p>Opgeleverd 19 november 2019</p> <p>Doorlopend</p>

Wat we willen bereiken:	Hoe we dat aanpakken:	Volgende mijlpaal	
Verbeteren naleving door accountants	<ul style="list-style-type: none"> – Onderzoek mogelijkheden integrale aanpak (bestuursrecht en strafrecht) trustsector. – Inzetten op betere signalering van fraude en corruptie door accountants (FIOD-traject met NBA). – Uitbreiding capaciteit Bureau Financieel Toezicht. 	<p>Resultaten van dit FEC-project inventariseren</p> <p>Lopend, in 2019 is in het bijzonder gekeken naar fraude in de zorg en de haven</p>	
Vergroten effectiviteit op Europees niveau	<ul style="list-style-type: none"> – Inzet op Europees toezicht door een nieuw op te richten centrale toezichthouder. – Inzet op effectieve opvolging van post-mortem onderzoek EC. 	<p>Doorlopend monitoren capaciteit en realisatie doorontwikkeling toezicht</p> <p>Gezamenlijk paper met Frankrijk, Duitsland, Italië, Spanje en Letland gepresenteerd op 8 november 2019. EC komt met voorstel Actieve betrokkenheid bij opstellen Raadsconclusies, die 5 dec. jl. zijn aangenomen</p>	
3. Versterken opsporing en vervolging Effectief strafrechtelijk aanpakken van witwassen en ondermijnende criminaliteit	Verbeteren informatiepositie opsporingsautoriteiten en FIU	<ul style="list-style-type: none"> – Ruimere mogelijkheden voor Wwft-toezichthouders om toezichtinformatie te delen met de FEC-partners. – Verwijzingsportaal bankgegevens dat opsporing betere toegang geeft tot bankgegevens. – Uitbreiding verwijzingsportaal bankgegevens met saldo- en transactiegegevens. 	<p>Behandeling in Eerste Kamer</p> <p>Behandeling in Eerste Kamer</p> <p>Inventarisatie</p>
	Intensivering van opsporing en vervolging	<ul style="list-style-type: none"> – Extra capaciteit voor o.a. FIOD, FIU en OM. – Landelijk programma witwasbestrijding. 	<p>Afgerond, gelden zijn verdeeld</p> <p>Opstellen van jaarplan 2020 door OM, FIOD en NP</p>
	Versterken aanpak ondermijning	<ul style="list-style-type: none"> – Extra geld regeerakkoord: € 100 mln. incidenteel, structureel oplopend tot € 10 mln. – Gezamenlijke projecten op aanpak ondermijning. 	<p>Afgerond, gelden zijn toegekend</p> <p>Doorlopend, n.a.v. eerdere goedkeuring op verdeling middelen en verder verstrekt middels breed offensief georganiseerde, ondermijnende criminaliteit</p>
	Verbeteren van het afpakken van crimineel verkregen vermogen	<ul style="list-style-type: none"> – Extra politiecapaciteit (171 fte) t.b.v. de opsporing van ondermijning. – Aanscherping van diverse wetgeving op terrein Justitie en Veiligheid voor aanpak ondermijning. – Extra gelden vanuit Justitie en Veiligheid (€ 30 mln.). – Gezamenlijke projecten i.h.k.v van aanpak afpakken, waaronder aanscherping wetgeving. 	<p>Afgerond. Gelden zijn toegekend i.h.k.v. Veiligheidsagenda 2019–2022, er wordt opgepakt binnen NP.</p> <p>Doorlopend, zie TK brief van 11 nov. JI. over voortgang aanpak georganiseerde ondermijnende criminaliteit</p> <p>Afgerond. Gelden zijn toegekend in miljoenennota 2018 en verdeling ervan voor verschillende projecten is goedgekeurd (o.a. uitbreiding verwijzingsportaal bankgegevens).</p> <p>Doorlopend, zie ook relatie vorige thema.</p>

¹ in deze tabel zijn de nadere maatregelen uit deze brief nog niet meegenomen

In de in de brief genoemde motie van het lid Van Nispen over het actiever inzetten op het volgen van criminele geldstromen¹⁴ wordt ook verzocht te onderzoeken wat de rol is van onder andere financiële dienstverleners, accountants en notarissen bij het verduisteren van crimineel verkregen geld, en de Kamer over dat onderzoek te informeren. Door middel van de nationale risicoanalyse wordt periodiek onderzocht wat de grootste witwasrisico's zijn. De rol van onder andere financiële dienstverleners, accountants en notarissen bij het verduisteren van crimineel verkregen geld, wordt daarin meegenomen. Daarnaast is onlangs een onderzoek gestart naar de samenwerking tussen notarissen, makelaars en overheidsinstellingen in het voorkomen van witwassen bij onroerend goed transacties. De resultaten van dit onderzoek worden in het najaar van 2020 verwacht.

Vanuit uw Kamer is bij aangenomen motie van het lid Van der Linde ook aandacht gevraagd voor het verhogen van de straffen voor het meewerken aan of faciliteren van witwassen.¹⁵ Zoals is aangegeven in de brief van 18 december jl.¹⁶ zal dit worden betrokken bij de beoordeling van de uitkomsten van de lopende evaluatie naar de Wet verruiming mogelijkheden bestrijding financieel-economische criminaliteit.

Daarnaast heeft uw Kamer bij aangenomen motie van leden Van Nispen en Yesilgöz-Zegerius¹⁷ het kabinet verzocht de Wwft streng te handhaven en vergunningen direct in te trekken van rechtspersonen en natuurlijke personen die zich willens en wetens en structureel niet aan de Wwft houden. Wwft-toezichthouders hebben een breed handhavingsinstrumentarium tot hun beschikking en schuwen niet om een vergunning in te trekken waar dat mogelijk is indien andere instrumenten niet effectief zijn gebleken. Tevens zijn sinds 25 juli 2018 de bestuursrechtelijke maximumboetes in de Wwft verhoogd en is het ook mogelijk om een voordeelgerelateerde of omzet-gerelateerde boete op te leggen. Ook hebben de Wwft-toezichthouders de mogelijkheid gekregen om een beroepsverbod op te leggen. De mogelijkheden om strenger te handhaven zijn derhalve vergroot.

Het afpakken van crimineel vermogen wordt met prioriteit ter hand genomen. Daarover is uw Kamer geïnformeerd in eerder genoemde brief van 11 november jl. over de versterking van de aanpak van georganiseerde ondermijnende criminaliteit evenals tijdens de recente behandeling van de begroting van Justitie en Veiligheid op 21 en 22 november jl. (Handelingen II 2019/20, nr. 26, items 2 en 7 en Handelingen II 2019/20, nr. 27, item 12) Daaruit blijkt dat in samenhang met de maatregelen uit het plan van aanpak witwassen een reeks aan andere maatregelen worden getroffen om tot doeltreffende tracering en tot afpakken van crimineel vermogen te komen. Over de voortgang van deze maatregelen wordt uw Kamer, in 2020 verder geïnformeerd. In deze brief wordt reeds ingegaan op twee toezeggingen.

Aan uw Kamer is tijdens het Algemeen Overleg georganiseerde criminaliteit / ondermijning van 13 november jl. (Kamerstuk 29 911, nr. 270) toegezegd nadere toelichting te verstrekken over de samenwerking met landen als Malta en Cyprus op het gebied van het afpakken van misdaadgeld. Het kabinet zet doorlopend in op versterking van de

¹⁴ Kamerstuk 24 077, nr. 438

¹⁵ Kamerstuk 31 477, nr. 45

¹⁶ Kamerstuk 31 477, nr. 49

¹⁷ Kamerstuk 35 300 VI, nr. 55.

internationale samenwerking om op doeltreffende wijze zicht te krijgen op criminele geldstromen en het criminele vermogen in beslag te nemen en af te pakken. Inzet vindt middels multilaterale en bilaterale contacten plaats op versterking en naleving van de internationale wetgeving en standaarden, gezamenlijke informatie gestuurde operationele inzet en versterking van de expertise op internationaal en Europees niveau. Zo wordt informatie met partners gedeeld via bijvoorbeeld de kanalen van de Egmont Group en FIU.net, Interpol, Europol, Eurojust en Camden Asset Recovery Inter Agency Network (CARIN).¹⁸ Ook worden internationale opsporingsonderzoeken ondernomen voor de bestrijding van zware en georganiseerde criminaliteit. In dat kader treedt Nederland samen met Frankrijk op als trekkers inzake de operationele EU aanpak op criminele geldstromen, inbeslagnames en witwassen. Dit geldt ook voor de samenwerking met landen als Malta en Cyprus. Beide genoemde landen zijn verder als EU-lidstaten gebonden aan alle EU wet- en regelgeving, politieke besluiten in de Raad van Ministers, het toezicht van de Europese Commissie op naleving van deze wet- en regelgeving en de oordelen van het Europese Hof van Justitie. Ook zijn beide landen lid van Moneyval, één van de zusterorganisaties van de Financial Action Task Force (FATF) vallend onder de Raad van Europa. Zij heeft als taak het beoordelen van de naleving van de internationale standaarden van de FATF in het tegengaan van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en de effectiviteit van de uitvoering daarvan. Middels wederzijdse evaluaties beoogt Moneyval het systeem om witwassen van geld en de financiering van terrorisme tegen te gaan, te verbeteren. In 2018 is Malta geëvalueerd en het rapport met aanbevelingen is op 18 juli 2019 vastgesteld.¹⁹ Cyprus wordt momenteel geëvalueerd.

In de brief aan uw Kamer over de strategie voor het afpakken van crimineel vermogen van 13 maart 2019²⁰ evenals in het debat over de drugsproblematiek in Nederland van 11 september jl. toegezegd uw Kamer eind 2019 te informeren over de concrete stappen die de werkgroep integraal afpakken voorstelt om de monitoring te verbeteren, welke vervolgacties nodig zijn, en op welke wijze gekomen kan worden tot een integrale afpakdoelstelling. De voorbereidende werkgroep heeft in concept een voorstel tot een basismodel voor een afpakmonitor gereed. Daarbij is rekening gehouden met de voorwaarden in de Veiligheidsagenda 2019–2022 en de beleidsreactie waaronder het gebruik van bestaande registraties en het realiseren van beperkte lastendruk. Het voorstel wordt voor de monitor in het eerste kwartaal 2020 voor bestuurlijke goedkeuring voorgelegd. Na bestuurlijke besluitvorming wordt uw Kamer over de uitkomsten geïnformeerd. Bij de monitor wordt rekening gehouden met uitvoering van de actie van de Veiligheidsagenda inzake het bepalen van resultaat- en effectdoelstellingen voor het strafrechtelijk afpakken en het leggen van beslag waar het de politie betreft, evenals de handavingsarrangementen voor de bijzondere opsporingsdiensten.

¹⁸ Zie voor meer voorbeelden bijlage plan van aanpak witwassen, Kamerstuk 31 477, nr. 41, pp. 18–19.

¹⁹ Zie https://www.coe.int/en/web/moneyval/jurisdictions/malta#26855716_26862996_True

²⁰ Kamerstuk 29 911, nr. 221